

ST. — NO. 1799.

Entered as second-class matter, Dec. 8, 1940, at the post office at Chicago, Ill.,
under the Act of Congress of March 3, 1875.

CHICAGO, ILL., 4. MARCA (March 4), 1942

Published Weekly at 2301 S. Lawndale Ave. • 811 LETO—VOL. XXXVII.

Skupina nacijskih ujetnikov v Libiji.

Indija hladna na apele Anglije za sodelovanje

VLADA V LONDONU IZGUBLJA PRILOŽNOST DOBITI NAKLONJENOST SVOJE NAJVĀZNEJE DEŽELE. — INDIJCI SE NAVELICALI SAMIH OBLJUB. — CHURCHILL ZNOVA OBETA

V prvi svetovni vojni je Indija mobilizirala v pomoč Angliji in njenim zaveznikom armado pol drug milijon mož, ki ji je bila na razpolago na katerikoli fronti.

V sedanji svetovni vojni je Indija v bistvu pasivna, čeprav je Japonska vsled svojih zmag v Malajih, z okupiranjem Singapora in mnogih drugih angleških posesti tam okrog prišla s svojo mornarico in armado že prav do praga te ogromne dežele.

Indija "najdragocenejši biser"

Star pregovor v Angliji je, da je Indija najdragocenejši biser v kroni vladarja Velike Britanije. Zato se vladava Londonu najbolj boji zanj in vsojena politika gre za tem, da ji Indija ostane kot podložna dežela.

Ko je Angliji šlo v prejšnji svetovni vojni že jako trdo in se ni srečno nadajala pomoći iz Amerike, se je oslonila na Indijo. Pa so jo Indiji vprašali: "Dobimo svobodo, ako zmagate?" Indija v Londonu je veliko obljubila, a vse nekam nedoločeno. "Bomo pač govorili o tem, in vprašanje rešili, ko mi ne vojna." Indiji so se s to obljubo potolažili, kakor že mnogokrat prej, in pomagali. Kot že rečeno, s podigrivim milijonom vojakov in še več pa materialno. Kajti Indija je velika in bogata bodoša na prirodnih zalogah ali po pridnosti svojih prebivalcev. Teh ima približno 380,000,000, ali več kot Zed. države, Sovjetska Unija in predvojna Francija skupaj.

Ogromna človeška sila

Po prebivalstvu je večja samo se Kitajska. In baš kitajski premier Čang-Kajšek se je pred par tedni v interesu svoje dežele in v korist Anglije podal na obiske k političnemu voditelju indijskega ljudstva, da jih pridobi za sodelovanje v tej vojni. Po dobrem tednu pa je na novo Londona poudaril:

"Upam in verjamem, da bo dala Velika Britanija tudi Indiji resnično politično moč, ne da bi bilo treba indijskemu ljudstvu vprašati zanj."

Iskanje krivcev v krizah in v vojnach

V Rimu skuša posebno sodišče pod pritiskom Berlina napraviti krivdo za vstop Francije v vojno Leonu Blumu in Eduardu Daladierju, vladu v Vichiju pa jima naložiti kazen za padec Francije v vojni in njeno sedanje tragedijo.

V Angliji politično živiljenje vre vsled beginja za krivci, ki so ali naj bi bili odgovorni za poraze v Aziji, za padec Singapora in za neuspehe v Libiji.

V Zed. državah se še vedno vrši prekanje, kdo naj bo v prvi vrsti kriv za kriminalno nepaznost, na Havajih dne 7. dec., ko so jih Japonci prvič napadli in dobili ameriško letalstvo in mornarico v snu nečuječnosti.

Ko je nastala leta 1929 v USA gospodarska in finančna kriza, so bili mnogi sodniki zapošleni z zaslivanjem krivcev poloma. Na primer Samuel Insull v Chicagu, ki je upravljal stotine milijonov ljudskega denarja in ga izgubil.

Dolžili so krivde Hoövra, ki je objubljal avto v vsaki garaži in po dve piški v vsaki ponvi. Wall Street je bil psovan. Ljudje so se znašli nad bankirji in nad industrijalci, razmere pa so se pomikale na kant. Šele velike vladne podpore so jih nekoliko ublažile. Šele s pomočjo vojne pa se je dogodilo, da ima dežela spet "prosperitet", zapopadena v ogromnih posojilih, ki si jih daje ljudstvo v poslovnih knjigah zvezne vlade samemu sebi.

A bo spet prišla kriza in spet bomo iskali krivce.

Le malo jih je, ki bi pogledali v tem iskanju do dna. Ako bi, bi zlahka dognali, da je vsemu današnjemu zlu kriv sistem, kakršen je.

PRESOJANJA DOGODKOV DOMA IN PO SVETU

Interniranim "yankijem", ki so jih zajeli Japonci, se ne godi slabo, kar se hrane tiče. Tako zoroča Ameriški Rdeči kriz. Hrana je zasilna, a takoz upredljena, da zdrav človek ob njej lahko izhaja. Radi pa bi ameriški vojaki in civilisti, ki so internirani na Japonskem ali v teritorijih, ki so jih okupirali Japonci, toaletnih potrebščin. Teh povprečen Američan silno pogreša, ker jih je bil navajen od rojstva naprej. Tam jih nimata. Mila je le za silo, papirja menda nič, ne zombih krtace, ne nikakrsne paste, ne britev. Ameriški Rdeči kriz bo skrbel, da dostavi našim vojakom in civilistom teh stvari kolikor bo pač mogoče. V vojnem času to niso lahke stvari.

Neodvisne jeklarske družbe, znane pod označbo "Little Steel", so se pritožile na "War Labor Board" proti uniji jeklarskih delavcev CIO, ker zahteva zaprto delavnico. Družbe, označene pod "Little Steel", so Bethlehem, Youngstown Sheet and Tube, Inland in Republic Steel korporacije. Vse so v prizadevanjih za preprečenje organiziranja svojih delavcev in unije potrošile milijone dollarjev. In mnogo delavcev, ki so se potegnili za svoje pravice, je padlo v tem boju. Imajo drugi pač zelo dober vztok, čemu se potegujejo za zaprto delavnico.

Pozabljena obljuba
Ako bi angleška vladva držala obljubo, ki jo je dala Indiji (Nadaljevanje na 5. strani.)

Intriga v Ankari, v Turčiji, (Nadaljevanje na 5. strani.)

Ali je vaše društvo že član Prosvetne matice?

Churchill priznava, da so izgube na morjih čimdalje večje

Ladja za ladjo gre na morsko dno. In z njimi mornarji, municija, cele vlake živil, olja in razne druge potrebščine.

Od početka vojne do sedaj je bilo potopljenih nad 14 milijonov ton ladijske teže, nevštevši tover, ki sam na sebi predstavlja stotine milijone dolarjev vrednosti.

Zavezni in neutralne dežele so izgubile od početka vojne do konca 1941 nad 8,300,000 ton ladijske teže, države osišča pa od 5 do 6 milijonov ton.

Premier Churchill je v parlamentu poročal, da so angleške izgube tovornih parnikov po 1. januarju nevarno narasle in ker so še potrebščine na morsko dno, namesto v angleških pristanišča, je nastalo med ljudstvom občutno pomanjkanje. Vzlic konvojem se nevarnosti osiščnih podmornic ne more ustaviti toliko kot bi bilo potrebno.

Ta način vojevanja sicer ne pomeni tolikšne izgube živiljenj, kakor na frontah na suhem, to da znači ogromno materialno izgubo. Pridelki in produkti človekovega znoja gredo v milijonih ton v nič.

Franc Snoj predaval v klubu št. 1 JSZ

Zadnji petek večer je v klubu št. 1 JSZ predaval o položaju z ozirom na Slovenijo in ostalo Jugoslavijo član jugoslovanske vlade Franc Snoj. Načrtil je na navzoče prav dober vtis. V svojih izvajanjih je pokazal, da ima zelo široko obzorje in da ima veliko znanje tudi o socialnih problemih. Več o njegovem govoru, o vprašanjih nanj in o odgovorih, ki jim jih je dal, bo v prihodnji številki. Izmed Hrvatov je bil načrtni Jurica Bjankini, in od Srbov pa Peter Kokotovich. Seftanka se je udeležil tudi rojak Gričnik iz južnega Illinoisa.

SNPJ otvorila kampanjo zmage

SNPJ, s katero je od zadnje jeseni združena bivša SSPZ, je dne 1. marca otvorila veliko kampanjo za pridobivanje novejih članov.

Vodita jogl. predsednik Vincent Cainkar in mladinski direktor Michael Vrhovnik.

Vsa Evropa producira za nacije

Ko je v svojem prvem govoru po 7. decembru predsednik Roosevelt razglasil, koliko letal, tankov, topov in drugih materijala bomo proizvajali, da nadmašimo produkcijo osišča, se je Hitler zavzel in ukazal vso Evropo siloma preurediti v ogromno nemško municipalno tevtrino. Le na ta način se Hitler nadaja, da ga Amerika ne bo mogla prekositi.

Casopis "Vatan" v Istanbulu (Carigradu) je koncem februarja priobčil članek, v katerem poudarja, da so demokratične dežele med zaveznički bolj in bolj razočarane. Kar omenjeni

Ali je vaše društvo že član Prosvetne matice?

KONGRES SE PREMISLIL IN NI IZVRŠIL GROŽNJE

JUŽNJAŠKI BURBONCI IN DRUGI TORJI HOČEJO POD PRETEZO VOJNE NA VSAK NAČIN UGOНОБИТИ ЗАКОНЕ, KI ŠČITIJO DELAVCE. — PECE JIH PLACA ZA NADURE

Prvič v zgodovini te dežele, z izjemo nekaj malega leta 1924 — so se delavske unije ločile tudi politične akcije. In to ne posamezno, nego dva glavna unija — CIO in AFL.

Burbanici zahtevajo, da delavci tlačanje in molče

Tedne in tedne so se južnaski reaktivarci skupno z zastopniki delodajalskih interesov boriли v Kongresu proti vsaki predlogi socialnega značaja.

Ako so bile sprejete vzlic opozicije, so jim metali poleha pod noge kjerkloli so mogli še dolgo potem ko so postale postava v zakon dežele.

Nihče ni v zveznem Kongresu bil skozi minulo krizo, in potem v sedanji vojni situaciji, napadan bolj, kakor unije.

Na delavstvo v splošnem pa je metala sovražna propaganda luč očitkov nezvestobe in sabotaže. To počne tudi sedaj.

Važnost delavcev

Vsako unijo so slikali za slabovo. Bodisi, da so jo odeli z rakettirstvom, ali pa jo označili s petokolonstvom in "komunizmom".

Isti ljudje, ki so se najbolj gnajvali, da unije zatro, ker povzročajo vsepreveč stavk in spravljajo to deželo v nevarnost poraza, so bili in se še največ krivi tragičnih odnosov med unijami in pa razmer, v katerih milijone delavcev po krivem tripi.

Stavka je veleizdaja po mnenju onih, ki jih povzročajo. Dolže kajpada unije in delavce, ki se jim odzivajo, namesto da se jim bi "patriotično" uprili in unijam nehali plačevati doneske. A delavci, ki jim je kaj za svoj ponos, vztrajajo, čeprav marsikdo izmed njih včasih pomiclja, da bi bilo boljše, ako ne bi bili navezani nanje.

Zakon, ki jim je najbolj v napotju

Najbolj v napotu je dobicjanec zakon, ki določa maksimalni delavnik in pa minimalne

(Nadaljevanje na 5. strani.)

Naš prihodnji "Majski Glas"

"Kaj? Saj je šele v začetku marca, pa že omenjate prihodnji Majski Glas?"

Da, gradivo zanj je treba že pripravljati, toda teh vrstic ne pišemo zaradi tega, nego vsled nabiранja OGLASOV v prihodnji Majski Glas.

Upravnistvo se je v ta namen obrnilo na naše zastopnike in druge prijatelje, ki so doslej pomagali pri tem delu in zanašamo se nanje, da to store tudi letos.

Vsa navodila so jim bila poslana v pismih. Kdor ima priložnost in je pri volji prevzeti to nalogu, pa ni bil povabljen, naj piše upravnistvu, po mu bo z veseljem poslalo potrebne tiskovine in navodila.

Naše trgovce, zdravnike in druge raznih poklic, podjetnike, gostilničarje itd., prosimo, da naj dajo CGLAS v prihodnji MAJSKI GLAS. S pojasnili glede cen in besedila so jim na razpolago.

Majski Glas v tolikšni obliki, s tako vsebino in ilustracijami, kot jo ima, je nam MOGOCE izdati le, ker prejmemo poleg naročnine vanj tudi MNOGO oglaševanja, ki krijejo dodatne stroške. In kar ima Majski Glas prebitka, se ga porabi v prid vzdrževanja Proletarca. Zastopniki bodo pri tem delu torej vršili svojo nalogu kakor zmerom in zanašamo se, da nam tudi oglaševalci ostanejo enako naklonjeni.

Za milijone brezposelnih se sedaj le malokdo briga

Koliko delavcev je sedaj nezaposlenih? Koliko je bilo odstavljenih vsed tega, ker podjetja, v katerih so delali, ne do več materijala?

Točne statistike o tem se sedaj v vladnih oddelkih več ne dodi. So prezaposleni z drugimi stvarmi.

Vodi pa jo AFL in enako CIO. Unije brezposelnost svojih članov čutijo, ker zahtevajo, da naj se kje zavzamejo zanje. Brezposelnostna podpora je dobra stvar, a traja le določeno

število tednov. In kaj naj potem? Ako vpraša za delo pri WPA, mu povedo, da ker kongres znižuje potroške za nevojne stvari, morajo število onih, ki so uposleni v tej vladni potrošnji, celo znižavati.

Ceni se, da je sedaj okrog štiri milijone brezposelnih. Bržkone jih je celo več, ker se jih v raznih podjetjih, ki ne spašajo v "priority" za material, odslavlja zdrževna. Gospodje, ki niso bili še nikdar lačni, ne vedo, kaj je posmanjanje in kaj glad. Tisti,

ki imajo denarja v izobilju, ne vedo, kaj pomeni boleznev v družini, ki je brez sredstev in si ne more privočiti ne zdravnika, ne zdravil, ker niti hrane nima zadosti.

Potrebno in nujno je, da kongres in drugi "varuh" zvezne ekonomije neha boziti na račun onih, ki so bili vrženi v brezposelnost. Ni njihova krijava, nego le za njihove družine. Gospodje, ki niso bili še nikdar lačni, ne vedo, kaj je posmanjanje in kaj glad. Tisti,

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, III.

GLASILLO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE

NAROČNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75;
za četr leta \$1.00.

Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopisi in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do pondeljka popoldne za priobčitev v številki tekočega teden.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Jugoslav Workmen's Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor Frank Zaits
Business Manager Charles Pogorelec

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.
Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Avenue CHICAGO, ILL.
Telephone: ROCKWELL 2864

Naraščanje brezbržnosti za volilno pravico

Letos so kongresne volitve. Jako važne. Pravzaprav so vsake volitve važne. A že lani pri raznih okrajnih in županskih volitvah so se merodajni faktorji potoževali, med njimi posebno socialisti v Readingu, Pa., da se ni glasovanja udeležilo niti petdeset odstotkov volilcev.

Sedaj, ko se vrši kampanja za primarne volitve, se mnogi sedanj kongresniki ponašajo, da sploh nimajo opozicijo. Ta ali oni se je sicer lotil stopiti v boj in iskal podpisov ter opore, a ga je brezbržnost volilcev toliko oplašila, da je odnehal.

V Illinoisu se poteguje za kandidaturo v zvezni senat češki alderman profesor Paul Douglas. Pred leti je sodeloval v kampanjah socialistične stranke. Ta sedaj z izjemo par krajev ni več v stanju poseči v volilni boju. Paul Douglas pa smatra, da je potrebno imeti kandidata, ki se bo od navadnih politikov republikanske in demokratske stranke razlikoval. Zato se je odločil, da sam prevzame to nalogu in sam vodi kampanjo, s sodelovanjem prijateljev kajpada.

Primarne volitve bodo tu 14. aprila. Osem kongresnikov v tej državi bo brez opozicije. Dasi je tisoče volilcev z njimi nezadovoljni, si ne morejo pomagati, ker nimamo stranke, kakršna bi bila sposobna in v stanju iti v boj proti republikanskim in demokratskim politikom.

Paul Douglas kandidira na listi demokratske stranke. Ako neminečijo pri primarnih volitvah dobi, bo pri končnih volitvah resilec demokratske liste, pa če ga hoče ali ne.

Douglas ve, da ga ne mara. Po večtedenski kampanji je učel, da posameznik proti mašini svoje stranke, ali pa zoper mašino kake druge močne stranke, nič ne zmora. Zato se je v svojih govorih lotil mašine.

Kongres ima ogromno moč. Sedanji kongres je v večini delavstvu nenaklonjen, kakor so mu bili prejšnji. Res, da je v milnih letih sprejel nekaj socialnih zakonov, toda proti svoji volji. Roosevelt jih je iz kongresa takoreč izsilil. Ker so sedaj unije jačje kakor pa recimo pred osmimi leti, jih kongresniki v industrijskih krajih tudi bolj upoštevajo, toda ne še toliko, da se jih bi bali. Kajti unije, ker niso nobenkrat še načelno posegle v politično akcijo, nego le, da agitirajo za "prijatelje" in da kaznujejo sovražnike, niso vzgojile volilcev za program, nego le za osebe. "Ta je dober človek, prijatelj unije, za tega glasujemo," se navadno glasi priporočilo iz unijskih uradov. A delavec, ki glasujejo, vedo, da v večini slučajev ni med kandidati, ki so označeni za "prijatelje", in onimi, ki so zaznamovani za "sovražnike", nobene razlike.

Tragično je, da nimamo nobene prave delavske stranke, ki bi bila sposobna poseči v letosni volilni boju. V Wisconsinu so progresivci, v Minnesota farmer-labioriti, in v New Yorku labioriti, toda nobena teh strank ni načelno toliko trdna in enotna, da bi kaj prida pomenila.

Tudi slabe skušnje s takimi tretjimi strankami so vzrok: brezbržnosti za volilne boje.

Sedanj socialistična stranka je volilne kampanje opustila. Kjer je kaj, vodi kampanjo lokalna socialistična organizacija. Predno bi mogli socialisti spet postati politična stranka, si bi morali dobiti v vodstvo ljudi, kakršni so jo gradili do konca prejšnje svetovne vojne.

Brezbržnost med volilci samimi je v veliki meri vzrok, da ljudje socialističnega prepričanja nočajo več podzemati volilni kampanji kakor so jih v prejšnjih nekaj desetletjih. Ako se volilci za ničesar ne briga in na dan volitev pa odda svoj glas najslabšemu kandidatu, koga bi to ne popari!

A vendar, socialisti in vsi drugi demokratično orientirani politični ljudje bi morali imeti zmerom v uvidu, da čim več bo brezbržnosti za volitve, toliko bolj bo polje užodnejše za fašizem, ki volitev sploh ne potrebuje. Torej se ameriški volilci z hodočnostjo svoje dežele zelo nevarno igrajo.

"Pojeklenjenje" Italijanov

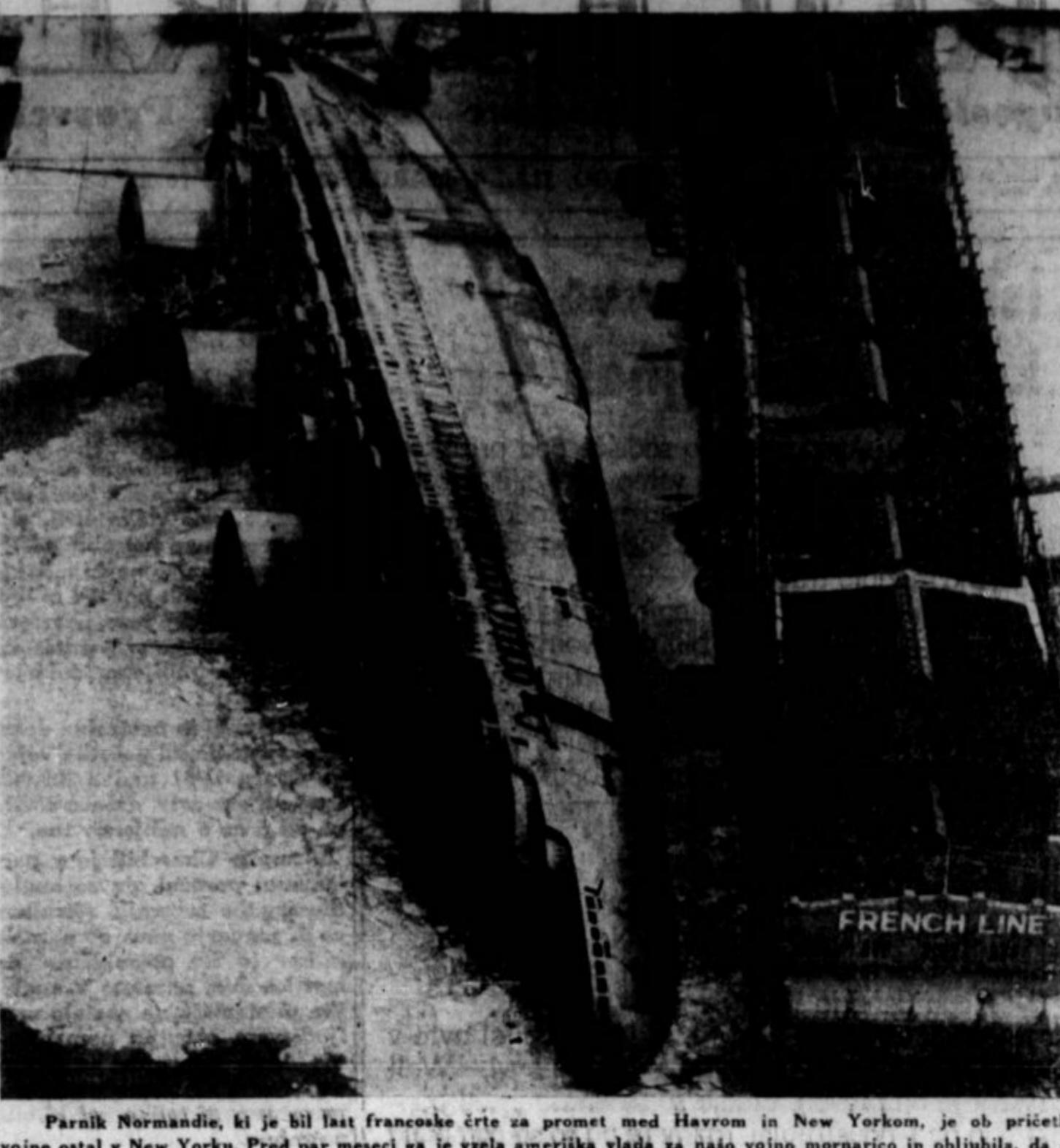
"Fašistična Italija ni za trajen mir", je govoril Mussolini, ko se je utrdil v vladu. "Mir narode pomehkuži, vojna jih zjekli. Italijani bodo v vojni jeklo, kakor je njihovo orožje."

Tako je pridigal italijanski "duce" let do sedanje vojne.

Nedvomno si danes lahko sam sebi prizna, da se je motil. Italijanov vojna ni "pojeklenila", pač pa jih privreda v bedo in v poraze. Italija se je osramotila z zavratnim napadom na Francijo in se osmešila v vojni z Grčijo. Izgubila je cesarstvo (Etiopijo) in tisoče kvadratnih milij peska v afriških puščavah.

Mussolinijeva Italija je diskreditirana ne samo v svetovni javnosti nego tudi v državah osišča. Hitler ravna z njo kot s podrejeno državo, ne kot z zaveznico. Mussolini je sanjal, da ga bo zgodovina poznala za velikana sedanje dobe, a beležiti ga bo moralia le za velik fiasko.

Bivši francoski potniški parnič Normandie, ki leži prevrnjen v newyorški luki

kaj dnevi v Rim odpotovali predstavniki "svobodne Hrvatske", ki bodo z italijanskimi strokovnjaki zaključevali sporazum. Na čelu edpotevcev je "finančni minister", z njim pa so "ministri" za rudarstvo, trgovino itd. Odpotovali bodo v Rim, da narodu, ki strada in umira, odvzamejo še tisto malo, kar ima.

Zagrebski tisk vabi vse hravtske trgovce, naj povežejo stike z Italijo.

Preseljevanje Slovencev nadaljuje. Popolnomo so izključili okraje Litija, Brezice in Krško. V te okraje so naseli Nemci in pričeli graditi neke tovarne.

V pogorju Krima in v Kumljanskih hribih je še vedno več tisoč slovenskih mož in fantov, ki rizadevajo nemškim in italijanskim okupatorjem mnogo težav in škode.

Moskovski radio poroča, da mnogi Hrvati, ki so bili nasilno mobilizirani in poslani na rusko fronto beže k Rusom. 369. polk 109. nemške divizije je bil popolnjen s temi Hrvati — večina njih je že ubežala k Rusom.

KNJIŽEVNI VESTNIK

Spremembe pri Cankarjevem Glasniku

iz katoliških krogov. Naročnina je \$2 na leto.

Roosevelt in Churchill kralj Adamičeve knjige "Two-Way Passage". V svojem buletinu opisuje Louis Adamič, da je bil dne 13. januarja v Bell hisi dve uri, in da je bil povabljen tja več svoje zadnje knjige "Two-Way Passage". Govoril je ob tej prihodnosti v zbranju, da je sledi:

Louis Adamič: Za mir je treba delati sedaj; Ivan Jontež: Optimizem (pesem); Ivan Jonzež: Pisma dveh zaljubljenec; F. H. Cramer: Iluzije o Nemčiji in Nemcih; Milan Medvešek: Več kritike! Japonski znacaj; I. J.: Jezikovni anarhisti; Četnik; O pisateljevanju; Eiflov stolp v nevarnosti; Odmeti.

Ostala vsebina, ki je pestra in poljudno zbrana, je sledi:

Louis Adamič: Za mir je treba delati sedaj; Ivan Jontež: Optimizem (pesem); Ivan Jonzež: Pisma dveh zaljubljenec; F. H. Cramer: Iluzije o Nemčiji in Nemcih; Milan Medvešek: Več kritike! Japonski znacaj; I. J.: Jezikovni anarhisti; Četnik; O pisateljevanju; Eiflov stolp v nevarnosti; Odmeti.

Zeleniška proga Bileće-Nikšić je povsem razrušena. Pri Kloboku se četniki napadli so na bataljon in zajeli dva tanka, 21 motornih koles in mnogo drugih vojaških potrebnosti. Četniki se neusmiljeno borijo proti ovaduhom in izdajalcem, ki hlapčujejo sovražnika.

Četniki prizadajo velike izgube zasednim posadкам in izdajalcem.

Na potu Bileće-Nikšić so četniki napadli skupino italijanskih vojakov in zaplenili štiri tanke, tri oklopne automobile, več sto pušk in mnogo ujetnikov. Med ujetimi je tudi neki polkovnik.

Zeleniška proga Bileće-Nikšić je povsem razrušena. Pri Kloboku se četniki napadli so na bataljon in zajeli dva tanka, 21 motornih koles in mnogo drugih vojaških potrebnosti. Četniki se neusmiljeno borijo proti ovaduhom in izdajalcem, ki hlapčujejo sovražnika.

Ostala vsebina, ki je pestra in poljudno zbrana, je sledi:

Louis Adamič: Za mir je treba delati sedaj; Ivan Jontež: Optimizem (pesem); Ivan Jonzež: Pisma dveh zaljubljenec; F. H. Cramer: Iluzije o Nemčiji in Nemcih; Milan Medvešek: Več kritike! Japonski znacaj; I. J.: Jezikovni anarhisti; Četnik; O pisateljevanju; Eiflov stolp v nevarnosti; Odmeti.

Cankarjev Glasnik stane tri dolinarje na leto, posamezna številka pa 30c. Naslov: Cankarjev Glasnik, 6411 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Kdor te revije še nima, naj si jaroči. Ali pa se z njim najprej seznanite s tem, da si naročite par izvodov. Posamezen izvod, kakor že omenjen, stane 30c. (O prej omenjenih premembah bo poročano v prihodnji številki.)

"Njiva." — Revija, ki izhaja s tem imenom mesečno sedaj peto leto, ima v januarski številki velik del svoje vsebine posvečene trpljenju primorskih Slovencev pod fašistično Italijo. Vsebina je sledi:

Nov zločin (članek o tržaškem procesu, ki se je vrnil lansko jeseni, in o žrtvah, ki so bile obsojene v padle 12. decembra 1941); Vida Ivanovna: Tisti, ki so dali življenje za naš narod (članek o slovenskih žrtvah, med njimi o Ferdu Bidovec v Bazovici; članek vsebuje tudi nekaj pisem preganjanj in ubitih žrtv); Kratki pregled dogodkov; M. Simčič: Indijska žena; Ivan Cankar: Vaš tabor je socialistična demokracija (članek iz Proletarčevega ponatisa); Vesti iz organizacij; Bratisko tovarištvo; Glas odbora društva "Ivan Cankar"; Iz med-društvenega odbora; Slovenskemu delavstvu (oklic društva Prijateljev Sovjetske Rusije; v odboru so Franc Rustja, Franc Zajc, Alojz Jamšek, Viktor Kette, Albert Drašček, Franc Birša, Anton Prijan in Franc Žorž).

Naslov te revije je: Njiva, Coronel Ramon Lista 5158, Buenos Aires, Argentina. Naročnina za Severno Ameriko je en USA dollar.

Ali ste že naročili Ameriški družinski koledar za leto 1942?

Tole mi ne gre v glavo?

Kako je mogoče, da toliko kongresnikov proglaša delavce, ki v vojnah najbolj garajo in v njih največ žrtvujejo, za nelojalen, sabotažniški element?

Mnogi vojaki so se pridružili četnikom, ki so zaplenili veliko množino vojaškega materijala, male topove, strojnice, puške in strelično.

Črnomorski četniki prizadajo velike izgube zasednim posadкам in izdajalcem.

Na potu Bileće-Nikšić so četniki napadli skupino italijanskih vojakov in zaplenili štiri tanke, tri oklopne automobile, več sto pušk in mnogo ujetnikov. Med ujetimi je tudi neki polkovnik.

Zeleniška proga Bileće-Nikšić je povsem razrušena. Pri Kloboku se četniki napadli so na bataljon in zajeli dva tanka, 21 motornih koles in mnogo drugih vojaških potrebnosti. Četniki se neusmiljeno borijo proti ovaduhom in izdajalcem, ki hlapčujejo sovražnika.

Ostala vsebina, ki je pestra in poljudno zbrana, je sledi:

Louis Adamič: Za mir je treba delati sedaj; Ivan Jontež: Optimizem (pesem); Ivan Jonzež: Pisma dveh zaljubljenec; F. H. Cramer: Iluzije o Nemčiji in Nemcih; Milan Medvešek: Več kritike! Japonski znacaj; I. J.: Jezikovni anarhisti; Četnik; O pisateljevanju; Eiflov stolp v nevarnosti; Odmeti.

Zeleniška proga Bileće-Nikšić je povsem razrušena. Pri Kloboku se četniki napadli so na bataljon in zajeli dva tanka, 21 motornih koles in mnogo drugih vojaških potrebnosti. Četniki se neusmiljeno borijo proti ovaduhom in izdajalcem, ki hlapčujejo sovražnika.

Ostala vsebina, ki je pestra in poljudno zbrana, je sledi:

Louis Adamič: Za mir je treba delati sedaj; Ivan Jontež: Optimizem (pesem); Ivan Jonzež: Pisma dveh zaljubljenec; F. H. Cramer: Iluzije o Nemčiji in Nemcih; Milan Medvešek: Več kritike! Japonski znacaj; I. J.: Jezikovni anarhisti; Četnik; O pisateljevanju; Eiflov stolp v nevarnosti; Odmeti.

Zeleniška proga Bileće-Nikšić je povsem razrušena. Pri Kloboku se četniki napadli so na bataljon in zajeli dva tanka, 21 motornih koles in mnogo drugih vojaških potrebnosti. Četniki se neusmiljeno borijo proti ovaduhom in izdajalcem, ki hlapčujejo sovražnika.

Ostala vsebina, ki je pestra in poljudno zbrana, je sledi:

Louis Adamič: Za mir je treba delati sedaj; Ivan Jontež: Optimizem (pesem); Ivan Jonzež: Pisma dveh zaljubljenec; F. H. Cramer: Iluzije o Nemčiji in Nemcih; Milan Medvešek: Več kritike! Japonski znacaj; I. J.: Jezikovni anarhisti; Četnik; O pisateljevanju; Eiflov stolp v nevarnosti; Odmeti.

Zeleniška proga Bileće-Nikšić je povsem razrušena. Pri Kloboku se četniki napadli so na bataljon in zajeli dva tanka, 21 motornih koles in mnogo drugih vojaških potrebnosti. Četniki se neusmiljeno borijo proti ovaduhom in izdajalcem, ki hlapčujejo sovražnika.

Ostala vsebina, ki je pestra in poljudno zbrana, je sledi:

Louis Adamič: Za mir je treba delati sedaj; Ivan Jontež: Optimizem (pesem); Ivan Jonzež: Pisma dveh zaljubljenec; F. H. Cramer: Iluzije o Nemčiji in Nemcih; Milan Medvešek: Več kritike! Japonski znacaj; I. J.: Jezikovni anarhisti; Četnik; O pisateljevanju; Eiflov stolp v nevarnosti; Odmeti.

Zeleniška proga Bileće-Nikšić je povsem razrušena. Pri Kloboku se četniki napadli so na bataljon in zajeli dva tanka, 21 motornih koles in mnogo drugih vojaških potrebnosti. Četniki se neusmiljeno borijo proti ovaduhom in izdajalcem, ki hlapčujejo sovražnika.

KRITIČNA MNENJA, POROČILA IN RAZPRAVE

KOMENTARJI

Dr. Franjo Preveden, profesor jezikoslovja, propagator za ustavovitev hrvatske stolice v univerzi Duquesne na stroški članstva HBZ, je bil od izvršnega odbora omenjene Zajednice otožen obrekovanja od-bornikov in ščuvanja članstva proti odberu. Z otožbo proti njemu se peča porotni odbor HBZ. Najbolj se hudejuje sedaj na Prevedenja komunisti in njihovi pristaši, dasi je prišel Preveden v Ameriko kot komunist in je bil eden glavnih urednik hrvatskega komunističnega glasila v Ameriki. Vzrok zame je, ker se je z njimi sprl in iskal zaslomek za svojo "novi linijo" med cerkvenjaki.

James Debevec je izprevidel, da niti "slovenski svetovni dnevnik" vzliz svojem velikemu vplivu nima pravice tolmačiti zakonov drugač kot je njihov pravi pomen.

Ameriška Domovina se še ni odvadila zmoti, ali bolje, napravnih trditev. Komaj je po-pravila svojo zmoto glede zakona o sovražnih inozemcih, že je zapisala, da se je tudi "Enakopravnost" "pridružila" njenemu apelu na jugoslovanske predstavnike kot sta **Adamić** in **Lausche** v prid primorskih Slo-vencev, da se jih izvzame iz omenjenega zakona. In dostavlja: "To je prvi slovenski list, ki je zavzel isto stališče kot ga je Ameriška Domovina... Pridružite se še drugi..." Well?

Newburški župnik ima v svoji koloni v A. D. med drugim sledilec notico:

Za deset dolarjev samih penjev, taurant centkov, je prinesla Mrs. Jennie Kesnik in jih podarila za naš Brezje. Točko tega "kuſta" je dolgo nisem videl. Prav lepa zahvala Mrs. Resnik za ta izredni dar. **Kakov povedano je** poprej, nabiramo sedaj za krasno ogroj pri Mariji na naših Bregah. Tačka zelenza ograja pa seveda stane po tem kakršno narocimo, ali pa tri sto dolarjev — prav slaba, ali pa za tisoč dolarjev — prav krasna in u-metna. Kar bodo prijatelji Marijini rekli, to bomo končno narocili.

Torej imajo naše Brezje 'priority'? Vlada pa pravi, da ima prednost za dobivanje potrebnih kovin le municipijska industrija, vsi drugi naj čakajo, ako jih nji kaj ostane. Ako ne, tedaj kovin sploh ne dobe. Železa se posebno manjka. Tudi je nevarno sedaj trošiti bodisi tri sto ali pa tisoč dolarjev za zelenzo ogroja. Kajti če bo vojna trajala dolgo, bodo vse take ograje vzeli, ne da bi jih plačali. Pa tudi zvone, če bo sila.

Kej smo že pri newburškem župniku, naj citiramo iz iste kolone še eno njegovo notico:

Tam ob strani za stebrom kleči že na malim otekom ob sebi. Solze ji

kajajo z obraza, med tem ko išteči moli: "Pomagaj mi, Gospod. Strašno težko življenje si mi naložil. Moža mi je smrť ugrabil. Dela nimam. Otreže moram prečiščati le z tem, kar mi je dano v bogatine. Ta kruh je zelo grenek... ." in zdele se mi je, da slišim iz arkov, ki so pribajali od Hostije malo glas: "Zaupej hiči, že črv v prahu ne pogine brez vednosti Očetove."

Torej vse se zgodi po božji volji: bodisi smrt, lakota, vojna, kuga, povodnji, potresi, sploh vse. Saj niti las ne pada z glave brez Njegove vednosti. Ta župnik celo sam pravi, da "niti črv v prahu ne pogine brez vednosti Očetove..." Malo čudne, nepreprečevalne so take tolažbe, izvirajoče iz starodavnih vraževerstev. Slabo je, da bo premnogo ljudi še dolgo verjelo to in trpel v upanju, da bodo deležni toliko lepsega raja "onkrat groba".

"**Nova linija**", ki jo na shodih svoje stranke sedaj označuje W. Z. Foster, nalaga o-nim, ki mu sledi, umik od vseh delavskih zahtev. Dotično navodilo (prevod citiran iz uredniškega članka v Prosjeti) se glasi:

"Delavci ne smejo v tem času statiti zahtev, katere bi vznemirile farmarje, profesionalce in celo kapitaliste. Delavci ne smejo zahtevati, naj vlast prevzame industrije! Delavci ne smejo zahtevati, naj se kapitalistom odvzamejo vsi dobitki med vojno, niti ne smejo zahtevati popolne zaprte de-lavnice! Socializem ne sme biti vprašavanje te vojne!"

Unije AFL in CIO se nočejo ravnavati po teh navodilih, čeprav se delovale za zmago za-vneznikov dokaj prej nego je začel v ta namen propagirati Foster. Hočejo zmago, nočejo pa, da bi izkorisčevalci in drugi sebešniči pod masko vojne in naporov za zmago pohodili njihove interese. Fosterjevo na-vodilo velja pravzaprav komu-nistom, da jih jasnost ne bi gledala v prejšnji luči. Smatra, da ako se obovorjenje do ameriških komunistov odpravi, bo to pripomoglo do večje podpore Rusiji. Vredna je jo in dobila jo bo, toda ne po zaslugu Fosterjevega novega evangelija.

Narodni Glasnik naziva urednika Zajedničara za zavednega ali nezavednega služabnika fašističnih agentov in pritiska mu celo pečat neloyalnosti do te dežele. Pa se je Milan Petrak uježil in priobčuje po cele kolonie napadov na Roosevelt, fanatičnih napadov, ki jih je do 22. junija lani sipal nanj in na druge "war mongerje" Narodni Glasnik. Roosevelt mu je bil do takrat "imperialistični sluga", agent Wall Streeta, človek, ki je pozabil na vse svoje obljube, nasilnik, ki peha ameriško ljudstvo v klavnico, dasi

Australiske čete so bile v početku sedanje vojne pod zastavo Velike Britanije večinoma na afriških bojiščih. Potem so se borile na Malajih in v Singapurju. Sedaj se bore s sovražno silo na otokih in na svojem kontinentu, ki ga napadajo japonski letalci.

ne preti Zed. državam nikaka nevarnost. In še veliko drugega jim Petrak obuja v spomin. Tudi on je bil včasih na njihovi strani in ve, da to ni bil prvi njihov skok iz enega ekstrema v drugovo. "Namen posvečenje sredstva" je staro pravilo.

Radnička Borba se kar po starem ukvarja s samimi teorijami. Ponatiskuje venomer tudi take, ki so se že davno preživele. Svet se menja. Tudi takozvane znanstvene teorije niso večne.

Sovjetska Unija je v svojih prvih letih in še dolgo potem res potrebovala prijateljev.

Imela jih je v tej deželi med delavcem in liberalci. Bilo pa bi jih v onih dneh še veliko več, ako bi njeni Zinovjevi ne imeli za smoter in cilj svojih nagnjenih razbitje tistega delavskoga gibanja, ki ni bilo pod njihovo kontrolo. Pa so ustvarjala zmedo vsekrižem, v nadi, da se v njih dogodi svetovna revolucija. Namesto nje smo dobili fašizem in pogaženje svobodnih delavskih organizacij. Zinovjev je bil sicer siloma spravljen na "drugi svet", ne pa škoda, ki jo je storil.

USSR je končno dobila prijatelje brez sodelovanja komi-terne. Zgolj s svojo notranjo silo. Sedaj v tej deželi, in v Angliji, in bržkone še kje, nastopajo na slavijih Sovjetske Unije ede takci visoki ljudje, ki so jih mrzeli, in jih danes vo-sijo uspeh.

Roosevelt je bil prvi vodilni prvak v politiki te dežele, ki je zahteval, da se Sovjetsko Unijo prizna, ker je res na zemljevidu. In ko je to dosegel, ji je pošiljal čestitke do avgusta 1939. Sedaj z njim tekmuje mnogo drugih buržujev. Kar pač le dokazuje, da je vse dostopno asimiliranju, kar spada skupaj, ali pa ako je primorano skupaj živeti.

Cemu ne omenite novega "slovenskega" lista v Milwaukee, nas vprašuje nekdo. Dopisnica brez podpisa in brez naslova. Odgovor: Zato, ker ga prejeli nismo.

John Trčka v New Yorku: Citatelji Glasa Naroda te pogrešajo, ker ni več v njemu Petra Zgaga. Mi pa ti želimo, da klub veliki nesreči, ki te je doletela z odrezanjem noge, res toliko okrevaš, da postaneš starji Peter Zgaga. Tako nekako pravi pisemce, ki smo ga prejeli od čitatelja Glasa Naroda tebi v pozdrav. Se pridružujemo.

V nekem mestu v Južni Italiji se je v nedeljo 22. februarja podrla katedrala. Poročilo po-ve, da je bilo mnogo ljudi, ki so bili pri maši, ubitih, še več pa ranjenih. Župniki v Italiji

Izgleda, da bo kampanja za zbiranje vsote, ki jo je treba imeti skupaj do določenega datuma, ako hočemo, da bo SNT dvorana postala slovenski na-rodni dom, uspela. Vsega skupaj je treba imeti do dogovorenega roka kakih \$10,000 go-tovine, katere je nad polovico že skupaj. * nabiranju done-skov in v prodajanju delnic pri-dno pomagajo tudi tukaj rojeni naši fantje in nekaj žensk se v tem delu zelo odlikuje, poleg drugih seveda, ki so v tej akciji že dalj časa aktivni.

Društvo Balkan je predlagalo združenje treh društev S. N. P. J., namreč poleg omenjenega še Vojlice in Bratoljuba, v eno društvo. Prvi odziv ni bil nič kaj povoljen, a prej ali slej se bodo morala društva starejše generacije le združevati. V marsikaki naselbini se to že storila. Drus. Balkan je pripadal bivši SSPZ.

V Milwaukee menda še ni bilo tolikšne zaposlenosti v in-dustriji kot jo je sedaj, čeprav so nekatera podjetja v stiski za materijal, ker imajo prednost dobiti potrebne kovine in blago tiste tovarne, ki imajo vladivo naročila.

Ko sem to pisal, smo se pri-pravljali na shod v dvorano Eagle. Vršil se je 1. marca in glavni govornik je bil minister Franc Snoj. — **Poročevalec**.

Občni zbor JHPD zelo dobro uspel

Chicago, Ill. — Prošlo soboto je vršil v Slovenskem de-lavskem centru občni zbor Ju-goslovenskega hranilnega in posojilnega društva. Bil je to prvi občni zbor te ustanove, ko-kor je pisec tega poročila zna-no, ki je minil brez vsakršnega prerekanka. Podlage za kriti-kanja ni več, in to bo kajpada temeljni vztok čemu ni bilo sporekov kakor nekoč.

Zborovanje je vodil predsednik Joško Ovn. Tajnik Donald J. Lotrich je poročal o finančnem stanju, o težavah, ki jih je to društvo imelo, pa jih je pre-magao in postal toliko trdno, da je dobilo zavorovanje svojih vlog pri tozadevnih zavaroval-ninskih ustanovih zvezne vlade. Vsa vloga je zavorovana do vsote pet tisoč dolarjev. Tudi to pojasni, čemu se člani za svoj denar v JHPD več ne boje. Je varno investirati, zavorovan in dobro obrestovan.

Dalje je tajnik Lotrich poro-čal, da je to društvo kupilo po-slopje, ki se ga sedaj predeljuje za urad in privatna stanova-nja. Je na S. Lawndale Ave. ne-kaj korakov južno od 26. ceste.

Društvo je gospodarsko zelo napredovalo. Onim, ki so vložili zahtevi, so jim bili izplačani in marsikdo jo je potem vložil nazaj, ko se je uveril o varnosti te hranilne ustanove.

Dalje so bili poročevalci na tem občnem zboru blagajnik Anton Trojar, v imenu nadzornega odbora Math Kure in pa pravnik John Setecka.

Zapisnikar je bil Jacob Zu-pan.

V sedanjem direktoriju so

Joško Ovn, Donald J. Lotrich, Anton Trojar, Vinko Ločniškar, Jacob Zupan, Frank Groser, Chas. Pogorelec, John Rodman in Frank Zaitz. Trojarju, Rod-manu in Ločniškarju je s 1. januarjem termin potekel. Bili so znova soglasno izvoljeni. V no-vem nadzornem odboru so Math Kure, Frank Omahan in John Olip.

Naročite si Ameriški družinski koledar, letnik 1942. Stane \$1.00.

Argumenti glede obrambe Havajev

Društvo Sosedje SNPJ pris-di zabavo v soboto 7. marca Cicero, Ill. — Pearl Harbor je še vedno predmet razprav. Kako se bo stvar iztekel na pram dvema generaloma, ki se nista zavedala odgovornosti?

Clovek pride v dotiku z mnogimi ljudmi, ki imajo vsake vrste argumentov. Nekateri pravijo, da napada sploh niso pričakovani, drugi, da je bila kriva tolikšnih izgub brezbrinjnost malomarnost. Eni pa celo trdijo, da je kriv America First Committee, ki je takrat obsto-

Ti ljudje se niti malo ne vprašajo, čemu je imela ta dežela armado in mornarico na Havajih? Ali sta bili poslati tja za to, da se kratkočasita, in da vojaki in mornarji love ribe? Ali pa so bili poslati na te otroke zato, da jih varujejo pred napadom?

Dolgo časa pred napadom so časopisi pisali, da je vojna med Ameriko in Japonsko neizogibna. Torej smo vsi pričakovani, da pride napad, le general in admiral na Havajih nista niti vedeli o tem.

Ni čudno, da sta presenečena takoj zahtevala, da se ju od-pusti iz "službe" s penzijo po \$6.000 na leto, da se bosta po vojni zopet lahko šla senčiti na Havajske otroke. Lahko si mislimo, kakšen "penzion" bi na primer prejela v Nemčiji ali pa v Rusiji za tako zvesto službovanje.

Zdi se mi, da bodo tudi za-vezniki morali z generali dru-gače postopati, ako bodo hote-li biti kos v vojni s fašizmom.

Ker sem že pri pisjanju, naj se omenim, da bo naše društvo Sosedje št. 449 SNPJ priredilo v soboto 7. marca v jednotini spodnjem dvorani na S. Lawndale Ave. veselico, na katero se vljublivo vabi vse prijatelje in znan-ke iz Chicaga in okolice, da nas posetijo. Posebno se pa opozarja članstvo društva, da se te za-bave gotovo udeleži, ker čisti dobitek gre v društveno bla-gajno, torej v korist vsega članstva. Igral bo znani orkester Gradišek-Omerza, in za prigrizek bodo servirane naj-boljše kranjske klobase in tudi okusne potice ne bo manjši. Tako so nam kuharice oblju-bile. Torej ne pozabite! V soboto večer 7. marca se vidimo na Lawndalu. — **John Thaler**.

Louis Adamič pripravlja film o industriji in priseljencih

Louis Adamič je bil "drai-tan", da pomaga King Vidorju od filmske družbe M-G-M pri-praviti film, ki bo predstavljal razvoj ameriške industrije in vlogo imigrantov v njih. Film je naročila vlada v svoje kam-panske namene tu in v latinski Ameriki. Vidor in Adamič sta se po tem naročili podala na potovanje, da dobita vtise v ameriški municipijski in drugi in-dustrij, ki služi oboroževalni produkciji, potem pa napišeta besedilo za scene.

Zadnja knjiga pisatelja Adamiča je "Two-Way Passage", ki je dobila v ameriškem tisku veliko publicite. Naročite si jo iz knjigarnje Proletarca. Stane \$2.50 s poštino vred.

LISTNICA UREDNIŠTVA

Nekaj dopisov ni dobito pro-stora v tej številki, poleg njih oni ne, ki smo jih prejeli v pon-dejku. Priredejo na vrsto v pri-hodnji izdaji.

Adria Printing Co.
1838 N. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.
Tel. MOHAWK 4707
PROLETAREC SE TISKA PRI NAS

PRISTOPAJTE K SLOVENSKI NARODNI PODPORNI JEDNOTI

USTANVLJAJTE NOVA DRUŠTVA. DESET ČLANOV(IC) JE TREBA ZA NOVO DRUŠTVO.

NAROČITE SI DNEVNIK

“PROSVETA”

Naročina za Združene države (izven Chicaga) in Kanado \$6.00 na leto; \$3.00 za pol leto; \$1.50 za četr leta; za Chicago in Cicero \$7.50 za celo leto; \$3.75 za pol leto; za inozemstvo \$9.00.

Naslov za list in tajništvo je:

2657 So. Lawndale Avenue Chicago, Illinois

ZVONKO A. NOVAK:

ČEZ DRN IN STRN

SLOVENCI

XIV.

Po vseh priznanih virih, ki jih imam pri rokah za podajanje te zgodovine, sta slovenska apostola brata Ciril in Metod tedaj prva in edina škola, krščanska načela v pravem duhu in slovenski besedi med Slovani, kakor smo že slišali.

Sejala sta same nove vere na podlagi resničnega bratstva in požrtvovalne strpnosti z nesvobeno ljubezni do ljubstva, s katero so pisane tudi te vrstice, oznanjevala novo besedo, ker sta bila prepričana, da sta bratstvo in strpnost edina pot, po kateri se more človeštvo dočakati do prave sreče in blaginje na tem svetu. In čeprav so domala vse uspehe njunega koričenja delovanja na Moravskem, v Panoniji in drugod ugonobil in izmaličili njuni duhovniški tovarisi nemškega rodu iz silne pohlepnosti, črne zavisti in narodne nadutosti, je njuno delo vendarle položilo temelj slovenski narodni izobraževanju, ker sta s svojo vero prisnela v deželi tudi pismenke in knjige obenem.

Rojena sta bila v makedonskem mestu Solunu, kjer je bila pretežna večina prebivalstva grška, in okolica pa popolnoma slovenska. To slednje je bilo povod temu, da je bila Cirilu in Metodu kakor vsem drugim solunskim prebivalcem slovensčini in drugi materini jezik.

Oba brata sta bila zelo nadarijena, posebno pa še Ciril, ki je bil najmlajši med sedmemi otroci tiste družine. Luč sveta je zagledal okoli 1. 827. Krstili so ga za Konstantina, in Ciril je dobil šele pozneje. Metod je bil starejši od njega.

Da bi se izpopolnila v znamu, sta šla v Carigrad. Tu sta se naučila raznih jezikov, Ciril celo kazarskega in hebrejskega. Prvotno nista bila odmenjena za duhovski stan. Ciril je živel le znanosti in se tako odlikoval v njej, da je bil imenovan za knjižničarja v knjižnici pri cerkvi Sv. Sofije. Toda to službo je kmalu zapustil, stopil v samostan ter se v njemu pravil za duhovnika.

Književno delovanje Cirila in Metoda je bila važno za razvoj slovenske izobrazbe, dasi se ne da prav ugotoviti, koliko je naredil Ciril in koliko Metod, niti ni dognano, kaj je bilo izvršeno v njuni domovini in kaj šele potem na Moravskem. L. 867. so bile po panonski legendi prevedene sledeče knjige: evangelijs, apostol in psalter.

Prevod sv. pisma stare zvezne izvzemni knjige o Makabejcih, Esteri, Juditi in Tobiju se pripisuje Metodu; vrh tega je baje priredil zbornik cerkvenega prava v vzhodni cerkvi, življenjepis cerkvenih očetov in osmih govorov, ki jih je imel Ciril proti mohamedancem v obrambi katoliške vere. Natančne jezikoslovne preiskave pa so v protislovju s to trditvijo. One kažejo, da so bili prevedeni in prirejeni le tisti odlomki, ki so bili potrebeni za liturgijo.

Cas v letih od 863. do 927. je tvoril zlato dobo za cerkveno-slovenski jezik. Nato pa so se karantančki kakor tudi panonski Slovenci prepustili mrtvilu, iz katerega so vzdramilni šele v 16. stoletju — v reformaciji.

Miklošič je naslanjajo se na podatke Prokopija in Jornanda razdelil Slovence v karantančke, panonske, dacijiske in bolgarske Slovence. V dobi od 9. do 16. stoletja se ni ime Sloven omjevalo le na prednike Slovence in Bolgarov, nego je bilo znano tudi še drugod in vsi zgodovinski podatki nam priznajo, da izvirajo Srbi, Hrvatje in Slovenci iz tistega slovenskega plemena, ki mu je bilo ime Sloveni, čeprav je res, da je bila na njihova govorica po različnih krajinah celo bistveno različna. Slovensčina se je n. pr. v 9. stoletju domala tako razločevala od bolgarske kakor zdaj.

Po njegovi smrti je odšel Metod v Rim. Tačas je postal panonki knez Kocelj svoje po-

KONGRES SE PREMISLIL IN NI IZVRŠIL GROŽNJE

(Nadaljevanje s 1. strani.)
Wm. Green in Philip Murray izrazila svoje stališče

Prav tako nemudoma je bil na pozorišču s svojimi dobro treneranimi lobisti predsednik AFL William Green, ki je dejal, da je vsakemu takemu poskušu absolutno nasproten in zoper je tudi vse ameriško delavstvo. Enako odločno je nastopil predsednik CIO. A največ je vsekakor zaledlo to, ko so unijiski voditelji burbonem v Kongresu pojasnili, da bodo z odpriavo tega zakona udarili NEORGANIZIRANE delavce, katerih je okrog TRIDESET milijonov. Kar se unij tice, imajo z družbami POGODEBE, in dokler ne bo fašizma, se morajo kompanije ravnavati po njih, tudi da bi bil omenjeni zakon odpravljen.

Tako se je Kongres v dober dnevni premisli in zavrgel predlog za razveljavljanje prejšnje postave z vsemi proti okrog 60 glasovi. Unije, proti katerim je bilo tudi posvet, poklicani nanj Metoda ter tega posadili na začetno klop: Zborovanja se je udeležil tudi kralj Ludvik ter po frankovski navadi in cholski zasmehoval slovenskega apostola. Pasovski škof pa se je v svoji jezi in nemški nadučnosti izporabil tako dač, da je zarhonek nad obtoženjem ter ga že hotel pratepsti s konjskim bičem. In to bi bil tudi storil, da mu tega niso zabranili drugi zborovalci, ki niso bili prav niso boljši od njega. Le javnega škandala so se bili, pa niso marali, da bi se škofje pretepal s konjskimi biči. Metod je bil kajpak obsojen, čeprav niso imeli tisti škofje nobene pravice do obsojanja. Obsojenca so pustili na mrazu in dežju ter ga pridržali pri sebi na Nemškem zaprtega poltretje leta.

Toda to jim še ni bilo dovolj. Še dolgo so ruvali proti njemu tisti cerkveni poglavari. Odnehalo niso prej, dokler niso postavili Metoda v slabo luč in izpodrinili slovenske govorice iz cerkvene liturgije. Papež Stefan VI. je prevedel rabiti slovenski jezik pri cerkvenih opravilih.

Književno delovanje Cirila in Metoda je bila važno za razvoj slovenske izobrazbe, dasi se ne da prav ugotoviti, koliko je naredil Ciril in koliko Metod, niti ni dognano, kaj je bilo izvršeno v njuni domovini in kaj šele potem na Moravskem. L. 867. so bile po panonski legendi prevedene sledeče knjige: evangelijs, apostol in psalter.

Prevod sv. pisma stare zvezne izvzemni knjige o Makabejcih, Esteri, Juditi in Tobiju se pripisuje Metodu; vrh tega je baje priredil zbornik cerkvenega prava v vzhodni cerkvi, življenjepis cerkvenih očetov in osmih govorov, ki jih je imel Ciril proti mohamedancem v obrambi katoliške vere. Natančne jezikoslovne preiskave pa so v protislovju s to trditvijo. One kažejo, da so bili prevedeni in prirejeni le tisti odlomki, ki so bili potrebeni za liturgijo.

Cas v letih od 863. do 927. je tvoril zlato dobo za cerkveno-slovenski jezik. Nato pa so se karantančki kakor tudi panonski Slovenci prepustili mrtvilu, iz katerega so vzdramilni šele v 16. stoletju — v reformaciji.

Miklošič je naslanjajo se na podatke Prokopija in Jornanda razdelil Slovence v karantančke, panonske, dacijiske in bolgarske Slovence. V dobi od 9. do 16. stoletja se ni ime Sloven omjevalo le na prednike Slovence in Bolgarov, nego je bilo znano tudi še drugod in vsi zgodovinski podatki nam priznajo, da izvirajo Srbi, Hrvatje in Slovenci po različnih krajinah celo bistveno različna. Slovensčina se je n. pr. v 9. stoletju domala tako razločevala od bolgarske kakor zdaj.

Po njegovi smrti je odšel Metod v Rim. Tačas je postal panonki knez Kocelj svoje po-

PRESOJANJE DOGODKOV DOMA IN PO SVETU

(Nadaljevanje s 1. strani.)

časopis hoče povedati s tem je to, da si Rusija in Anglija vse preveč zaupno šepečeti, kako naj se po vojni uredi vprašanje Dardane, ki so vrata v Črno in v Črnega morja. Sedaj jih zapira Turčija komur hoče. Rusija so v sedanji vojni zaprta. Zeli, da ji bi ta tako važna pot bila zagrrena. Ako Rusija zmaga, se bo moral Turčija z njo boljše sprijaznit. Akó ne zmaga, postane vsa Turcija, poseno Carigrad in Dardane nemška posest, kakor je sedaj na primer Bolgarija.

Delavci v novi municipijski industriji, ki je bila zgrajena na raznih prejih in kjer je bila boljša ugodnost, so dobili najprvo le zasilna stanovanja, nato so jih bila doigrnjena do kaj boljša. In zvezna vlada jih bo tudi opremila s poštnimi. Okrog 90,000 hiš ima v ta namen v pohišivo, ki ga nabavlja vanje, jo bo stalno približno 30 milijonov dolarjev.

Zidje so od prihoda Hitlerja doživeli na svojih begunških potih že mnogo tragedij. Tu in tam te, ob vse oropavljene ljudi, izločje na ladjo, o kateri dolast določena pristanšča ve, da je past za potnike in mornarje. Tako je bilo tudi z ladjo "Struma", ki so jo nekje v Bolgariji napravili z židovskimi begunci — 750 Židov so stlačili vanjo, in kapitan ukazal, da naj jih odpelje. Ti beguni niso imeli nikakrsne pravice kam odpotovati, to je, ni jim bilo dovoljeno nikjer izkratiti se. A so vzliz vsem morali na morje, čeudi je kapitan ladje "Stru-

Toda to jim še ni bilo dovolj. Še dolgo so ruvali proti njemu tisti cerkveni poglavari. Odnehalo niso prej, dokler niso postavili Metoda v slabo luč in izpodrinili slovenske govorice iz cerkvene liturgije. Papež Stefan VI. je prevedel rabiti slovenski jezik pri cerkvenih opravilih.

Tori in burbonci so se vsled teh pritiskov s strani unij in administracije začasno umaknili z ofenzive. Ne bodo pa odnashali. Čim spet dobre priložnosti, bodo znova udarili.

KDO BO NAŠ "POSLEDNJI MOŽ"?

Chicago, III. — Na gornje vprašanje naj vam zaupamo, da bo naš "Poslednji mož" v veseljih enake imena treh dejanci, ki bo vprizoren v nedeljo 15. marca v dvorani S. N. P. J., nihče drugi kot vam vsem že dolgo znani igralec John Olip. Njegov priimek je v tej igri sicer čisto domać. Piše se Petelin. In obnaša pa se še vse hujše nego petelin. Komandira, vpije, narekuje in ukazuje, da ni temu konča ne kraja.

Na Zena Petelinova pa jamra je. Helena (Alice Artach) se počuti v tej družbi najbolj nesrečno. Oče je izbral fant, ki je tak in tak. V nobenem ožru le ali prikupen, ampak le dober. Ker ga ima oče Petelin rad, je hčeri Heleni ukazal, da ga mora vzeti. Nič ugovora. Sploh v Petelinovi hiši nihče ne ugovara. Ako gaza Petelin komu ukaze: "Teci!" pa se pojene v dir bodisi zena, sim Jaroslav ali pa hčeri. In če ukaže razposajenemu sinu ali hčeri, ne ven, nego drži roke v vroči vodi, pa mora ubogati. In ko jih pripoveduje, da je bral, kako zdravje je piti vodo, ga zvest poslušajo, a prešeneti pa jih nato z navodilom, da mora vsakdo použiti "žlico vode" vsake po ure. In ubogajo. Kajti vodo jih uliva v ustva on sam. Si ne morejo pomagati.

Vlogo služkinje Barice ima v tej igri Mildred Simich, njen fant pa je zat soldat. Igral ga bo Darwin Taschner. Na klavir bo igrala "polke in valčke" Mitzi Owen. Še to vam že sedaj lahko zupamo: "poslednji mož" se koncem konca pretvori s Sodarjevim posredovanjem v "nagančeno lutko". Tak sedi, kakor koruzno strašilo, v sredi svoje družine, ki raja, pleše, poje, kriči in vriska, češ, sedaj pa imamo tu našega tiranata takega, v kakršni obliki se ga prav niso bojimo. Mislim so pa, da ni živ, pa so mu pravili vse sorte reči. A ta "nagančena lutka" končno v razkračenju le oči in kaj se zgoditi potem, boste videli 15. marca v dvorani SNPJ.

Predstava se prične ob 3. pop. Vstopnice v predprodaji so po 40c, pri blagajni pa 50c.

Po predstavi bo plesna in prosta zabava. V spodnji dvorani bo igral naš znani Gradišček-Omerzov orkester. In če se dogodi, da še pred tem časom koga izmed njun poklicjevo v armado, bomo plesali vsečen, kajti tudi za "rezerv" je poskrbljeno.

Vabimo vse prijatelje slovenske dramatike ne samo, da pridejo na to predstavo, nego tudi, da nam pomagajo pri razpečavanju vstopnic, če bo dvorana polna — in ta igra je vredna, da bi bila, bo dramski oddel klubu št. 1 kmalu na razpolago s kako drugo predstavo.

Avtor veseljigre "Poslednji mož" je češki pisatelj F. X. Svoboda, in slovenčino pa je prevel znani gojitelj naše dramatike Frank Govekar.

INDIJA HLADNA NA APELE ANGLIJE ZA SODELOVANJE

(Nadaljevanje s 1. strani.)

tem združenim društvom, ker nimam novega imenika. Na to se jo vabljen tudi vsak posameznik, ki je pripravljen z nami sodelovati. Prosim, da ste vsi zastopniki točni, da bo seja kmalu končana in bo mogoče oddaljenim priti domov gravčasno. — John Gottlieb, tajnik.

Italija se ne boji "zamere"

Iz Berna poročajo, da je italijanska vlada končno zasegla tudi imovino Western Electric kompanije, in pa imovino ameriških filskih družb. Druga ameriška podjetja je zasegla že prej.

PRIREDBE KLUBOV J. S. Z.

MAREC

CHICAGO, ILL. — V nedeljo 18. marca 1942 prireditve v korist Proletarja v dvorani SNPJ.

APRIL

BRIDGEPORT, O. — Majska pravila klubu Naprek št. 1 JSZ v soboto 25. aprila na Skofovi farmi na Bartonu.

MAY,

CHICAGO, ILL. — Koncert "Save" v nedeljo 3. maja v dvorani SNPJ.

JUNIJ

CHICAGO, ILL. — Piknik v korist Proletarja v nedeljo 14. junija pri Keglu v Willow Springu.

NOVEMBER

CHICAGO, ILL. — Koncert Save v nedeljo 29. novembra v dvorani SNPJ.

DRUGE PRIREDITVE IN SEJE

CHICAGO, ILL. — V soboto 28. februarja občni zbor Jugoslovanske hraničarske in posojilnega društva v Slovenskem del. centru.

Listen to

PALANDECH'S RADIO BROADCAST

Featuring a Program of

YUGOSLAV FOLK MUSIC

Every Saturday, 1 to 2 P.M.

STATION WHIP

1520 kilocycles (Top of the Dial)

BARETINCIC & SON

POGREBNI ZAVOD

Tel. 20-361

424 Broad Street

JOHNSTOWN, PA.

PRISTOPAJTE K SLOVENSKI NARODNI PODPORNI JEDNOTI

NAROCITE SI DNEVNIR

“PROSVETA”

Stane za celo leto \$6.00,
pol leta \$3.00

Ustanavljajte nova društva. Deset članov(ic) je treba za novo društvo. Naslov za list in za tajništvo je:

2657 S. Lawndale Ave.
CHICAGO, ILL.

Dr. John J. Zavertrnik

PHYSICIAN and SURGEON

MAKE "OPULENT OKIES" GO HOME

President Roosevelt startled Washington the other day by announcing at a press conference that it may be necessary to force "parasites" out of the capital in order to make room for war workers. He specifically mentioned "society leaders" who occupy roomy mansions and stage costly "parties."

Cyrus Eaton, a Cleveland industrialist and banker, who has been ardently supporting the President, has a counter proposal. Instead of chasing out society leaders, he would "decentralize the war production program."

"The summons to defense jobs in Washington of swarms of people—many of them political and financial dilletantes who know nothing about industry—has increased, rather than lessened, the difficulty of delivering the goods," says Mr. Eaton.

"It is time to stop suppressing geography. End the onrush of 'opulent okies' to Washington and send home those who are already there. Keep only a skeleton staff in the capital to say what things are needed. Leave the rest of the job to regional authorities."

That sounds like a good idea. If put over, it would quickly relieve the strain on Washington office space and housing facilities.—Labor.

NOT ALL BAD

It would be a mistake to conclude that all Japanese people are dastardly miscreants, as their militarists are.

Some of the Japanese people just do not know what is going on. While they have a high rate of literacy, and could understand, they are not permitted to get a truthful picture. They have been told, for example, that China attacked Japan and brought on the war in China. And they have been told that England and the United States were trying to "encircle" Japan and ruin it.

The newspapers perpetuate these idiotic notions. There were about 1,200 daily newspapers in Japan when that country assaulted China in 1937. The hardships of war caused about 100 of them to go under during the following year, and we do not know how many have gone since, but there are still plenty of them to keep the people posted if they were interested in doing so—but they are interested in misleading the people instead.

However, there are lots of liberal-minded people in Japan who are not fooled. They have opposed the military clique for years. They formerly controlled the government. They lost control of it, about a decade ago, partly because the militarists—dastardly at home as well as abroad—resorted to assassination to gain power.

These liberals probably did not know when or where the militarists were going to strike, but they know that there was no excuse for them to strike at all, and they know that the militarists are committing national suicide.

For that is what they are doing, despite their initial gains. When the final reckoning comes, it should be possible to put the militarists down completely and permanently, and let the liberals set up a stable and decent government. By that time the country will have become a fourth-rate power.—Milwaukee Post.

Sobriety, courage, and industry are characteristics of those people who believe they know where they are going and why life is worth while at all.—C. A. Dykstra, president, University of Wisconsin.

LOOKING AHEAD

By LEN DE CAUX

When you take your car to a garage, it is usual to pay attention to the recommendations of the mechanic who does the actual work on it.

America's industrial machine is now being given an overhauling for war purposes. But the advice of the men who do the real work is ignored. The managers, the salesmen, the bookkeepers and the like sit around deciding what should be done; while the practical mechanics are told to keep their mouths shut and do what they're told.

One of the results is that some 25 cruisers, 200 destroyers, 10,000 medium tanks, 15,000 light tanks, 10 battleships and 4,000 heavy tanks are lost to our war effort, just as surely as if they were destroyed by the enemy.

Two million tons of steel would be enough to build the above mentioned war equipment, it is estimated. We are short that two million tons on account of an alleged scrap shortage.

*

The steel workers should know something about their industry, one would assume. At any rate, they know enough to do all the work of actually producing the country's steel.

Their union, the Steel Organizing Committee, has been assembling the accumulated knowledge of the country's steel workers with painstaking research and with all the expert help at its command.

About a year ago, the SWOC submitted a carefully prepared program to achieve total production. It was ignored, and as a result the steel industry has been operating far short of capacity.

Now the steel workers, through Charman Philip Murray of SWOC, are once more trying to inject their practical production advice into the councils of the expert profit-makers, salesmen, dollar-a-year men and the like who are running the show.

*

They point out, with a mass of factual evidence, that two million tons of steel a year is being lost on account of an unnecessary "shortage" of scrap, created by brokers to drive prices upwards and by companies which are seeking to preserve monopolistic control by resisting expansion.

*

The SWOC report on scrap iron and steel supplies, which Murray has submitted to Donald Nelson, chief of

PROLETAREC

THE MARCH OF LABOR

Truman Report Stands Up Under Sniping

(From The Progressive)

Despite a great deal of sniping by the daily press, the facts and conclusions of the Truman Committee which investigated the nation's rearmament program stand virtually unchallenged a month after they were submitted to a shocked public. Press sniping is understandable: many of the newspapers and magazines have been favored with full-page advertisements from munitions corporations announcing how well they have done by the rearmament program.

Patient examination of the 288 pages of the sensational report of the Truman Committee on defense activities reveals a number of shocking disclosures which escaped mention or emphasis in the early reports. Here are some of them:

Concentration of aircraft production in 19 large favored companies has resulted in the placing of only a few contracts with 60 smaller concerns which have facilities for turning out 2,000 military planes a month.

It took eight days for one OPM official to notify another OPM official that an aluminum shortage existed, or as long as it takes "to produce the amount of aluminum collected in the entire pots-and-pans program."

Any estimate that \$100,000,000 was wasted in the construction of Army camps would be very "conservative."

One year after Jesse H. Jones, Federal Loan Administrator, was assigned to direct the procurement of strategic materials, it had to be explained to him that aluminum is made from alumina, and alumina from bauxite.

The "Big Three" of the automobile industry—General Motors, Ford, and Chrysler—delivered only \$266,603,000 of combatant products to the government in the 15 months between Sept. 1939, and the end of 1941.

The government is paying "astronomical" prices for military aircraft and the costs are often disguised because the planes are not purchased complete from the manufacturers. The Committee found that four-engine bombers cost from \$477,000 to \$1,161,000 each. The price of pursuit ships ranges as high as \$120,000 apiece.

Regarding defense housing, the Committee found "many mistakes, gross waste, extravagance, inefficiency, and, strange to say, petty jealousies on the part of the administrative heads of the program."

Federal officials have paid outrageously high prices for land to be used in housing developments. One official admitted that in a single case his agency had paid \$1,000,000 more for land than was necessary.

At the time the report was submitted, which was long after shortages of copper, zinc, and lead became apparent, OPM had taken no adequate steps to meet the deficiencies. Production of these vital materials continues to be "most disappointing."

The Committee found that the bulk of American pursuit planes are no better than advanced trainers. Under present plans, more than 50 per cent of the pursuit production will continue to be of "mediocre" types until early in 1943.

"After two years of frantic effort, we have too few planes to allow adequate flying time to our own pilots."

Louis Adamic Drafted By the Government

In the midst of his two-month lecture tour which he began on February 1, Louis Adamic, author of "Two-Way Passage," was suddenly drafted by the Government to work with King Vidor, M-G-M director, who urgently requested his services in connection with a film dealing with American industry and immigrants.

Washington is keenly interested in the Vidor idea for this motion picture and wants it produced as soon as possible for showing in this country and Latin America.

Mr. Vidor and Mr. Adamic now are visiting war plants; selecting scenes for the story. Later, they will go West to write the script. Mr. Adamic does not know the duration of the assignment.

It is believed this is the first time a writer was drafted in this manner. Meantime "Two-Way Passage" is creating lively interest all over the

country. The White House recently released the facts about Adamic's visit with the President and Mr. Churchill early in January. This visit to the White House was connected with the book, which both the President and Mr. Churchill had read.

(Order "Two-Way Passage" from Proletarec.)

THE HIGHWAY

The loans to the Central American countries to help complete the Pan-American highway have more than one "angle" to them. Naturally they have their value in building good will, and the highway will stimulate growth of the tourist business, but it will also be an important alternative transportation route for important materials in South America that this country needs, such as tin and rubber. Such a route cannot be menaced by fixed or floating mines, submarines, or enemy surface craft. — *Argo Journal*.

A Trial In France

With some of the American correspondents barred from the courtroom, the trial of former Premier Leo Blum, former Premier Edouard Daladier, former Air Minister Guy la Chambe, Gen. Maurice Gustave Gamelin, and Pierre Jacomet, former administrator of defense industries got under way.

Blum and Daladier attacked the constitutionality of the court, contending that the republic still legally exists and the present court has no legal standing. This contention is undoubtedly correct from a legal point of view, no matter how the court, under pressure from its master in Berlin, decides the point. The court is not only illegal but it is acting under duress. If it should sustain the objection made by Blum and Daladier, and set the defendants free, it would thereby indicate that it at least has courage.

Such a situation could not continue uncurbed and uncontrolled without affecting the morale of the civilian population and placing a strain upon transportation and distribution. Rationing will correct this.

As we have seen in the case of sugar, rationing is not synonymous with scarcity. The authorities state that we will be rationed to the extent of one pound per person per week for all uses, which makes a average of 3-4ths of a pound per person per week at home. The average household does not and cannot consume that much sugar. This is only one instance.

Our country is and has been for decades the richest country in the world in terms of its resources and goods at our disposal. Surely this is not the time for fear to take hold. We have confidence in ourselves and in our country. We see no place in such a set-up for those who, because they have more money at their disposal, buy up supplies of every type including food, clothing and household goods, in great quantities, making it hard for the average consumer to purchase as he requires, the supplies that are necessary.

Montana Labor News.

DON'T HOARD

Not rationing, but non-rationing is to be feared at this time.

We are not likely to suffer serious shortages in any field of vital importance to the population. But the confusion arising out of hysteria, leading to selfish hoarding may put a strain upon facilities of distribution and supplies immediately available in some categories. Sugar is one of the first commodities to feel such a strain. Reports of housewives hoarding one or more hundred of pounds of sugar in their homes for their families are a shameful manifestation of thoughtlessness and selfishness. Hysterical buying has created artificial shortages in communities in different parts of the country, making it difficult for the calm citizen to purchase even one or two pounds of sugar at times.

Such a situation could not continue uncurbed and uncontrolled without affecting the morale of the civilian population and placing a strain upon transportation and distribution. Rationing will correct this.

As we have seen in the case of sugar, rationing is not synonymous with scarcity. The authorities state that we will be rationed to the extent of one pound per person per week for all uses, which makes a average of 3-4ths of a pound per person per week at home. The average household does not and cannot consume that much sugar. This is only one instance.

Our country is and has been for decades the richest country in the world in terms of its resources and goods at our disposal. Surely this is not the time for fear to take hold. We have confidence in ourselves and in our country. We see no place in such a set-up for those who, because they have more money at their disposal, buy up supplies of every type including food, clothing and household goods, in great quantities, making it hard for the average consumer to purchase as he requires, the supplies that are necessary.

New Archbishop of Canterbury

In this country we have separation of church and state, and we like that plan. In England they have a state church. The head of it is the Archbishop of Canterbury. To that position King George has appointed Dr. William Temple, who has been Archbishop of York.

Dr. Temple is reputed to be a Socialist.

A while ago we commented upon the program for social justice and economic reconstruction adopted by all the Protestant denominations of England. The conference at which the program was adopted was held under the leadership of Dr. Temple. It chided some of its members, saying, "Christian people . . . have been too ready to resent the application of a Christian critique to their social standards and practices."

Among the things the conference came out for were production for use, the abolition of the profit motive, common ownership of the means of production, especially of the natural resources "as a storehouse of divine bounty on which all utterly depend," and a co-operative commonwealth of Europe.

The appointment of Dr. Temple as primate will encourage the Laborites of England to hope that their after-the-war program may be carried out.

Ernest Bevin, Herbert Morrison, Clement Attlee and the rest of them have no intention of going back to the old style of poverty in the midst of plenty if they can help it.

Indeed, no really thinking person anywhere—thinking person as distinguished from persons who merely emotive with their prejudices—believes that the world can ever be the same again.

The king does not make such appointments of his own initiative. He would not have made this appointment without the advice and consent of the top-ranking officials of the empire.

That fact is significant. It makes the appointment of far greater importance than the news item indicates. Knowing something of the background, one can read between the lines.—Milwaukee Post.

DER TAG

Congressman Stephen A. Day wrote a book last year. It was entitled "We Must Save the Republic." It was published by the Flanders Hall Company of Scotch Plains, N. J., an outfit that was subsequently revealed to have been subsidized by George Sylvester Viereck, head of the Nazi propaganda bureau in the United States. In Washington the other day, Sigfried Hauck, president of the Flanders Hall Company, testifying in the trial of Viereck, said that he and Viereck had made changes in the Day manuscript before it was published. He testified further that he had received a check for \$1,000 from the Make Europe Pay Its War Debts Committee to assist in promotion of Day's opus.

What Mr. Day meant by the phrase, "We Must Save the Republic," may be exemplified by remarks he made in a radio address on the night of June 15, 1941. Among the pearls of wisdom that dropped from his lips was:

"The Congress is appropriating for this year \$10,000,000,000 for the Army. Why such gigantic appropriations?"

Senator Walsh, and others of Mr. Day's fellow isolationists who are now suggesting that the United States Navy be brought home to protect the port of Boston, should recall Mr. Day's speech, and calm their fears. Boston is in no danger of an attack!

"All experts in the Army and Navy admit there is no danger of an invasion of this country by Hitler. Facts and figures have been given to absolutely prove this."

This was the kind of stuff the American Cliveden set—particularly its "Chicago" chapter, of which Mr. Day was a zealous member—was peddling before Pearl Harbor. It is precisely the brand of poison that George Sylvester Viereck was spending large sums of Nazi cash to distribute.

Mr. Day has protested that he did not know that the Flanders Hall Company had Nazi connections. He has protested that he never knew Viereck. He has protested that he wrote his book without aid or collaboration from anyone. He should now be given the opportunity to repeat those statements under oath. — The Chicago Daily News.

FROM VARIOUS COUNTRIES

Labor Control and Standard of Life in Rumania

(IFTU) The bloody political terrorism seems also to be sealing the fate of the trade unions. The government of the Protectorate issued a decree in October last year, legalizing the first step for the establishment of an organization akin to the Labor Front. It is decreed that the authorities may proceed with the compulsory dissolution or amalgamation of whole unions, or the transfer of sections of the membership. All the property of the trade unions, also that transferred after the 1st October 1931 may be confiscated.

Economic and Financial Situation in China

(IFTU) The long struggle has led to the partial destruction of Chinese industry, and the complete collapse of Japanese foreign trade. The once large export surplus of the Manchurian provinces, consisting of metals and agricultural produce, which went practically all to Japan, has for long shrunk to a minimum hardly worthy of notice. The heavy industry which was created by Japan absorbs not only the entire output of the country, but requires, over and above it, the import of raw materials, machinery, and foodstuffs. The planned exploitation of the natural resources of this territory has been merely an additional burden for Japan. Although in other parts of the country, gigantic quantities of all kinds of goods have been requisitioned for Japanese economy, the later is suffering severely from the self-imposed blockade.

AID THEM NOW

At least 2½ to 3½ million workers will be completely displaced as a result of priorities and plant conversion in the next few months, according to CIO estimates.